

MA OI TARA TUU FỊNỊ AKỊ PAA GHỌ EGBERI
GBAN-NGHỊ BARA KURỌ (FOIA) MA ỌGỊZỊ OI
KENỊ KURAI FỊNỊ
2011

- ❖ OLOKO MIENGHIOTU: kpeinimi warị bị la ẹrẹnghidọ egberi bi emi bara bị dii ma gẹ de j kị akị la mịe mọ ẹgbe j bara mịenghimi.
- ❖ OLOKOMIẸOTU: timi bara mọ sẹ kirii, Egberi na de j kị la ebi olokoama mịenghimi anị kị la ọrọ firi bị wenị nị ebimonghimi.

- ❖ FOYUQYEMI OTU: ebinghi yọ mọ ma seinghi yọ mọ leilei ni ebimọ dẹkì la ebi bara ka fọyọunghimi, ọrọ akì na gomu fọ, biyaiyemi yomọ mọ ma payemọ sẹ daa nì akìnghimi bara
- ❖ FIRIKORINMIOTU: firì wẹ̀nìghìotu dọyemi firimọ olokomọ emi bara kì dii firì bì pìrìnghimi.
- ❖ SIOTUMO: gometi bara tua nì ọ pìrìnghimi bara, ọrọ fìyai mọ miẹnghì bara, fìyai miẹ nì ebimonghì yemo, firìwẹ̀rì ikpesemọ ma ọrọ akì wẹ̀nìghì firimọ ma bara tua pìrìnghiotumọ nìminghimi.
- ❖ OKOBA TOON PAMOYEMIOTUMO: okobamọ akì na pìrìnimi yomọ mọ ma akì na miẹ-nimi bara bì nìminghimi.
- ❖ FUNGEOTU MỌ EGBERI GBA PAAMO OTUMO: kìrì egberi kì gẹ ma gba paamọ. Kìrìgha egberi sẹ gba kumọ ani kì gesi egberi nadọ ma bolouimbele bara erepuyai dọ
- ❖ OKOBA AKI BARATUA PIRIYEMIOTUMO: fun egberi ani faa kpọ zini egberiamaghọ tuu dọyemi otu pìriyemi okobamọ miẹ pamonghi bara mọ ma bisa okobamọ diẹ paamonghi bara nìminghimi
- ❖ FOU YOU EREAMINI: la kurejì ete gometi aniakpọ fọ kuro nananimiotu gbeyemi okobamọ fọ ikpesemọ miyeyemi bara bọ sọ tuu nìminghimi.
- ❖ BIBI TOONYEMIOTUMO: kìrì egberi kì duo gometi gbanimi egberimọ bolou booyemi bara bì dọ ma miẹ nì ebimonghì bara miẹ mọ egbejinimi.
- ❖ DAWAIYEMIOTU MA FUN NIMIDOQUOTU TUUDOUYEMI OTU: kìrì ma oloko ghọ beingha egberiamaghì akì na yelanimi tu dọ firiamaghì wẹ̀nì.
- ❖ GBISI DINIMI FIRI WENIYEMIOTU: la kìmì sẹ gbelemejinimi genimi fun-ama yọ miẹ paamonimi firimọ akì poweighimi. FOIA bì aya okoba miẹnghì bara-ama miẹ na ye ghọ tuudoyemi otuama nì kìmì sẹ gbelemeinimi egberi miẹ paamoyemi yọ, egberi ufianyemiotu, gbadọ egberi ghọ tuudouotu, bere kori tiemoyemiotu, gba bara dii weniyemi otu, okoba miẹ bara ghọ tuudoyemi otu, okoba gbelemejin firì weniyemiotu, oloko firìwẹ̀nì otu, manì zini otuama kpọ – pìrìnghimi.
- ❖ NAIZIRIAOTU: la nadọ bara dii wẹ̀rì ọrọ dìsẹ kìmì kori na ọrọ bolou danghimi anì kì la kìmì sẹ gometi gbelemejin firimọ wẹ̀nìnghimi
- ❖ MIYEMI SEIMO KORITIMONGHI BARA FOIA: kì miẹ beinmonghimi ma baramọ kpọ kuro nanawẹ̀rì bei sọ bì dọ mu tuu langhimi.
- ❖ DII BI: ani bi gbanaigha gometi firì wẹ̀nì na kìmimọ pìriyemi ani faa aba tuba kì kurejì miẹnghì maa?

FOIA NIMIMO ẸGBẸI KURO: INE UNDU BI U KIRIKO GBANAINIMI!!!:

Paa gho egberi gbanghi kuro (FOIA) ma ogizi oi kenj kura fiji bi kimi se ki gbelenimi, payemi yemo se ma ine undu gbelemojin yemo kpo. Paa gho egberi gba bi ani Naiziria gometi ye soweigha bara ki dianimi. Bei ye soweigha gometi bi baratua wo bebeto ru bebeto ru ibemo ki pirinimi ma Naiziria ibe bo emi kimimo se ki mije ni uwoumonimi. Bei ye soweigha gometi paa bi mije da kimi se gometi tuu bo suo kenj wenimonghi bara ki doujimi.

FOIA "TEBARA KI NA WO UNDUMO MIE NI EBIMODENGHI MAA?"

- ❖ KIMI SE: la Egberi aniakpo genimi ye ni duayoama gbelegha, kimi se gbelemojin yeama emi yo, kimi se okoba-ama aki firij weni yemi yo ma kimi se gbelemojin firijama mije paamo yemi yomo se gho suo tuu niminghimi.
- ❖ KIMI SE: la egberi bii da ma suo tuu niminghimi sonoma dein ovuru bo
- ❖ KIMI SE: se la budongha bara gho undu mije ni ebimonghi ma ine emi ete mije bolou buonghi firimo, kimise nananimi yemo ma kimise bimejin seringhidou okoba, kimi se ama ko bibetibi bo agba weni mo egbej firimo ma bibetibibo nananimi yeama gba paamonghi kuro se nananghimi.
- ❖ KIMI SE: la gometi firij weniyemi bara mo mije gbelemoyemi bara mo tudoungnimi bei gbanimi egberimo: kimi se gbelenimi egberimo, weninghi firimo mo gbanimi bara mo, ereanini na zigha owoqama mo ma zini kimi zuonghi bara mo se bolou fun nimi mo egbej yemo ma ingo didimo simonghi egberimo se ma ziniama mo.
- ❖ KIMI SE: la toon paamonimi okoba mo aki na seinimi yemo tolo mo mije paamo kimi mo piri, ania kpo baratua kimi se piriyemi yomo- donzuo yo owoqama, beke tukpa boumo egbej beni ma zini yeama ni wo emi ama mo aki poweyemi bara ma la mije paamongha otumo korijemonghi bara mo se tolunghimi
- ❖ AMAMO: oro ete bo emi yomo kekerenghi yo mije la kiriji firij weni na ebimoghio tu
- ❖ AMAMO: oro ete bo emi yomo kekerenghi yo bimej ni la kiriji firij wenighi otumo gba na gometi dianghimi.
- ❖ AMA MO KIMIMO MO: la oro diso ye gbanghimi, firij aniakpo okoba
- ❖ GOMETI MO MA KIMIMO MO: kenj suomejin timi dije pirinimi yemo mu ibe bo yomo se langhi bara gho tuudoungnimi